

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Darshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ו בסלו תשע"ח | דף היומי בבלי: שבועות טז.
דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד סעיף ד'. | לוח יומי מקוצר: עמוד נ"ח סימן רע"ז.
מוסר: פרק ז' ועתה יבואר הפסוקים עד תחילת פרק ח'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק א משנה יד עד משנה יז.

עניני דיומא - חנוכה

בחורי ישיבה - האם מדליקים נרות חנוכה?

שלא ניתן להדליק עבורו בביתו, כיון שאינו נחשב כביתו לענין זה. וכן בחורי ישיבה וכיוצא בהם, הנמצאים מחוץ לביתם ואינם סמוכים על שולחן אביהם - דעת החזו"ן איש והגר"ש אלישיב שאינם יוצאים ידי חובה בהדלקה שבביתם, ועליהם להדליק בישיבה, ולדעתם כך הדין אף לבני הישיבות מבני ספרד; אולם, הגר"צ אבא-שאל כתב שמנהג בחורי הישיבות מבני ספרד שלא להדליק בישיבה, והוסיף שכן הורה הגר"ע עטיה; והגר"ש"ז אויערבך הורה שבני ספרד ידליקו ללא ברכה, ואם יש ביניהם בחור מבני אשכנז, ישתתפו עמו ב'פרוטה' במחיר השמן להדלקה, ויוציאם ידי חובה בהדלקתו.

[שו"ע תרעז, א, ומשנ"ב א ר"י; ביאורים ומוספים דרשו, 4, 1, 57]

הנמצא מחוץ לביתו באחד מימי החנוכה, יוצא ידי חובתו בכך שאחד מבני הבית מדליק עבורו; ועל המדליק לכוון שהדלקתו היא גם עבור השוהה מחוץ לבית (הגר"ש"ז אויערבך).

ואם שעת ההדלקה באזור בו הוא נמצא מאוחרת משעת ההדלקה באזור ביתו - לדעת הגר"מ פיינשטיין, הגר"י וייס והגר"ח"פ שיינברג, יכוון שלא לצאת בהדלקה שמדליקים בביתו וידליק במקום המצאו; לדעת הגר"ש"ז אויערבך יצא ידי חובה בהדלקה שבביתו; לדעת הגר"ש אלישיב יתכן שיצא ידי חובה בהדלקה שבביתו, ולכן ידליק ללא ברכה; ולדעת האור לציון אינו יוצא ידי חובה בהדלקה שבביתו אף אם התכוון לצאת בה.

והשוהה מחוץ לביתו במשך כל ימי החנוכה או רובם - דעת הגר"ש אלישיב

הדף היומי בהלכה

מוקצה נשכח על השולחן - האם אוסר את השולחן בטלטול?

ויש שמסתפק בדבר. ואם הניח על חפץ המוקצה גם חפץ של היתר, החשוב יותר מחפץ המוקצה - אין החפץ התחתון נעשה בסיס. ואם הניח את המוקצה על החפץ התחתון, והיה בדעתו להניח עליו גם חפץ של היתר, אך שכח לעשות זאת - נחשב החפץ כבסיס, ויש שהסתפק בדבר.

[שו"ע רעז, ג, ומשנ"ב יב ר"י; ביאורים ומוספים דרשו, 17, 30]

חפץ שמותר לטלטלו בשבת, אשר הונח על גביו לפני שבת חפץ של מוקצה על מנת שיהיה מונח עליו בשבת - נעשה 'בסיס לדבר האסור', ואסור לטלטלו אף במקרה שהמוקצה נפל מעליו. אך אם לא היה בכונתו שהמוקצה יהיה מונח שם בשבת, אלא ששכחו שם - אין החפץ נחשב כבסיס לדבר האסור. ואם בשעת הנחת המוקצה על החפץ היתה דעתו שישאר שם בשבת, ואחר כך נמלך להסירו, אך שכח לעשות זאת - יש אומרים שאין החפץ נחשב כבסיס,

הדף היומי בהלכה

מוקצה מונח על כסא - האם מותר להעביר את הכסא לחדר אחר?

וכדומה - רשאי לטלטל את חפץ ההיתר בעוד המוקצה עליו, למקום שבו יוכל לנער את המוקצה מעליו ללא חשש נזק. אולם אסור לנער את המוקצה מעל חפץ ההיתר, וכל שכן לטלטלו על גבי חפץ ההיתר, כאשר הדבר נעשה לצורך המוקצה; וכגון שרוצה להעבירו לחדר סגור כדי שלא יינזק.

[שו"ע רעז, ג, משנ"ב יד ר"ח, וביה"ל ד"ה מנער; ביאורים ומוספים דרשו, 49]

חפץ של היתר שמונח עליו חפץ של מוקצה באופן שלא נעשה 'בסיס' (ראה לעיל) - אם צריך להשתמש בחפץ ההיתר במקום אחר, או שצריך להשתמש במקום עומד המוקצה, וכגון שהמוקצה מונח על כסא, וזקוק לכסא בחדר אחר, או שצריך לשבת עליו במקום זה - ינער תחילה את חפץ המוקצה מעל חפץ ההיתר, על ידי הטיית חפץ ההיתר, או נענועו.

ואם חפץ המוקצה עלול להינזק, או שהפלתו במקום זה עשויה להזיק,

מה חשוב יותר - פמוטות כסף או יין לקידוש?

אולם, יש שסובר שהחשיבות נקבעת לפי ערך החפצים בעיני בעליהם, ולא לפי מידת צורך השימוש בהם; ויש שכתבו כי אף לדעה זו ניתן להקל בחלות ויין, כיון שהשולחן המשמש לסעודה נחשב בעיקר כבסיס של החפצים הנחוצים לסעודה. ויש אומרים שהנרות (לפחות בעודם זולקים) חשובים יותר מחפצי הסעודה, אך המנהג להקל.

[שו"ע רעז, ג, משנ"ב, יח, ושעה"צ, כ; ביאורים ומוספים דרשו, 28 ו-39; מג"א רעט, ה]

שולחן שהונחו עליו מבעוד יום הן נרות השבת והן החלות או היין המיועדים לסעודה, אינו נחשב כ'בסיס' לנרות, משום שהחלות והיין חשובים לאדם יותר מן הנרות (ראה לעיל). ויש אומרים שאף אם הנרות מונחים על גבי פמוטות, אשר גם הם מוקצה, ושוויים רב בהרבה משל החלות והיין - אין השולחן נחשב כבסיס למוקצה, כיון שהחשיבות נקבעת לפי צורך האדם, והאדם צריך את החלות והיין בשבת יותר מאשר את הפמוטות.

הסיפור היומי

באחת הפעמים נצטוונו לפנות עליית גג, בה היתה פינת עבודתו של צייר. הוטל עלינו להוריד את התמונות, הבדים והצבעים. שם גילינו פך שמן... כמו השמן של נס חנוכה

נרות חנוכה בצל השואה הנאצית

ימים היתה בנו דחיפה פנימית חזקה לעשות הכל כדי לקיים מצוות, לכן לא דנו בשאלות הלכתיות, כמו: האם ההלכה מחייבת להסתכן כדי להשיג שמן? מה דינו של שמן זה? רבים מבינינו חסכו מפיהם את מנת המרגרינה השבועית הקטנה, והיה כל איש מנסה להשיג מעט שמן, ומסתיר אותו עד לחג. אף אחד לא היה מוכן לוותר על מצות "פרסומי ניסא".

חשנו, כי אצלנו כל רגע של חיים הוא בנסי נסים, וחייבים אנו להודות על כך. כך הדלקנו את נרות החנוכה בשיר ובהלל. לא ניתן לתאר היאך שרנו אז את הפזמון "מעוז צור ישועתי..." , כיצד זעקנו את סופו של הפזמון: "חשוף זרוע קודשך וקרב קץ הישועה. נקום נקמת דם עבדיך מאומה הרשעה. כי ארכה השעה..."

(אינצקלופדיית שמע ישראל ח"ב).

הרב אברהם פוקס

על הדלקת נרות חנוכה בצל השואה הנאצית, מספר יהודי מוינה - אוסטריה, חנוכה תש"ה:

הימים הסמוכים לחנוכה הפכו לזמנים של גלויי מסירות נפש, כאשר הכל אגרו סוגי שמן מכל מקור אפשרי, כדי לקיים את מצות הדלקת נרות החנוכה גם בתנאי המחסור החריפים ביותר של המלחמה.

בהתקרב ימי החנוכה, הופצה גרמניה על ידי מטוסי בנות הברית, לכן הועסקו בפינוי הריסות בתים. באחת הפעמים נצטוונו לפנות עליית גג, בה היתה פינת עבודתו של צייר. הוטל עלינו להוריד את התמונות, הבדים והצבעים. שם גילינו פך שמן... כמו השמן של נס חנוכה.

הטמנו את השמן בזהירות כדי לקיים בו את מצות הדלקת הנרות. באותם

לפתע הרים ה'מת' הרים את ידו וסימן לרופא להפסיק להתעסק בנו. "לך קוראים חיים מאיר?" - הוא שואל. הרופא נדהם לחלוטין. זהו אמנם שמו היהודי, אבל אין אדם בעולם שקורא לו כך

הגר"ש פינקוס זצ"ל מספר על הנסים שמתרחשים גם בימינו, ומעורר על החובה לפקוח עיניים כדי להבחין בהם

את הרופא: "לך קוראים חיים מאיר?" הרופא נדהם לחלוטין! זהו אמנם שמו היהודי, אבל אין אדם בעולם שקורא לו כך, כולם יודעים שהוא "בארי", רק מסבתו הוא שמע ששמו "חיים מאיר". והנה החולה ממשיך ושואל: "אתה מניח תפילין?" והוא עונה בשלילה. החולה מצוה: "מהיום תתחיל להניח!" ושוב שואל אותו: "אתה אוכל כשר?" וכשענה "לא", חזר וציווהו: "תאכל כשר!". כשסיים החולה את דבריו, עצם את עיניו ונפטר לבית עולמו. לימים, כשסיפר הרופא את המעשה, הוא הוסיף שבשעת מעשה לא הרגיש שום רושם והשפעה. "נכנסתי לחדר הרופאים ואמרת לי להם: 'תשמעו איזה דבר מצחיק קרה לי...' שום שינוי לא חל בי מהאירוע המיוחד". לאחר שנים רבות החל הרופא בתהליך של חזרה בתשובה, ובמבט לאחור צירף גם את המעשה הזה לשרשרת הסיבות שגרמו לו לשנות את חייו. סיפור שכזה ואחרים כמותו מלמדים אותנו יסוד חשוב: הקב"ה מנהיג את העולם בדרכי הטבע, ואף בנסים אמתיים. סביב כל אדם קורים נסים של ממש, בכל יום. אך בני האדם אינם מושפעים ואינם קולטים את המתחולל סביבם. כפי שגלי קול רבים קיימים בחלל העולם, ובלי כל קליטה מתאימים אי אפשר לשמוע ולקלוט אותם, השי"ת מספק לכל אדם מספיק נסים גם "בזמן הזה", אך הקושי והעבודה שלנו הם היכולת לפתח "עין רואה ואזן שומעת" לכל המתרחש סביבנו. גם בתוך הטבע ניתן לראות נסים, בחי, בצומח, בשמים והארץ. עלינו מוטל - "שאו מרום עיניכם", ואז נוכל להגיע ל"וראו מי ברא אלה". (שיחות הגר"ש פינקוס זצ"ל)

בימים ההם בזמן הזה

יש המתעוררים לשאול, כיצד מבינים את נוסח התפילה "בימים ההם בזמן הזה", איך בזמן הזה, בימים שאנו חיים בהם - רואים נסים? כל הסיפורים של הנסים הם על אירועים שקרו בעבר - פעם היתה קריעת ים סוף, וכל עם ישראל עברו בתוך הים ביבשה; נסי הכניסה לארץ ישראל, והנסים שהיו בבית המקדש וכו'. מדוע רק הדורות ההם ראו נסים ואנו לא רואים בימינו התרחשות של נסים?...
יתכן שהשאלה אינה במקומה, אבל התשובה, לדעתי, אינה פשוטה כלל, ומונח בה יסוד גדול והבנה אחרת במהות הנסים וימי החנוכה!
אספר לכם מעשה שהיה, כפי שסיפרו בעל המעשה. הוא גר היום במונסי בארה"ב, ועובד לפרנסתו כרופא, אבל הוא שוקד על התורה והנו תלמיד חכם. לא כל ימיו היה הקספר שומר תורה ומצוות. לפני שנים הוא היה בלוס אנג'לס כחילוני גמור, ועבד כרופא בחדר מיון בבית החולים. באחד הימים הובהל לחדר המיון אדם מחוסר הכרה אשר נמצא מוטל ברחוב אחרי התקף לב קשה. הרופאים הוזעקו להצילו, ולאחר חצי שעה התיאשו מחייו, ניתקו את המכונות וקבעו את מותו.
הרופא מספר שלפתע הוא הבחין בתנועה בידו של המת. בתחילה חשב שאלו עצבים שעדיין מפרכסים לאחר המוות, אבל אח"כ הבחין בתנועות נוספות של הגוף. הוא הסיר את הכיסוי מעל פניו, ולתדהמתו הוא רואה את ה"מת" - חי. הוא התחיל מחדש לעסות את לבו.
לפתע ה"מת" הרים את ידו וסימן לרופא להפסיק להתעסק בו. הוא שואל

קנין חכמה - פרקי אבות

"הכינו למגיד המקומי שולחן קטן שיעמוד עליו בשעת ההספד" - סיפור האורח - "אך משרק הניח עליו את רגלו, מעד ונפצע קשה". הגאון רבי חיים עוזר הקשיב לכל מילה, ופניו הרצינו

סיפור של פליטת פה מיותרת שהזיקה כעבור עשרות שנים

לאחר זמן מסוים שאלוהו מקורביו לפשר אותה שאלה ששאל את הרב האורח, ומדוע כה הרצינו פניו כששמע את תשובתו.
סיפר להם רבי חיים עוזר:
"לפני עשרות שנים פרץ סכסוך בין רב העיירה שנפטר לבין אותו מגיד, ומעשה שטן הצליח עד שהריב התגבר, ולבסוף הגיעו אצלי ושטחו בפניי את טענותיהם בלשון חריפה ובוטה ובטון גבוה. במהלך הדיון, פרץ אותו מגיד ואמר בכעס לרב: 'אחרי פטירתך - לא אספיד אותי!'.
המשיך הגאון ואמר: "מכאן לומדים שאין הפקרות בעולם! המגיד גזר כך על עצמו, אע"פ שלא התכוון למה שאמר, שהרי היה בשעת כעס - ולכן הקב"ה סיבב שייפול בשעת ההלוויה וישבור את רגלו, ולא יוכל להספיד את הרב".
(ע"פ קונטרס קדושת הלשון)

ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה (אבות א י)

רב אחד נסע פעם לעיירה סמוכה לעיר וילנה, ובדרכו חזרה נכנס לבקר את הגאון הגדול רבי חיים עוזר גרודזינסקי זצוק"ל. הגאון קיבל את הרב בספר פנים יפות ושוחח עמו, ובתוך השיחה שאלו למטרת בואו והאם זקוק הוא לעזרה. אמר לו הרב כי הוא בדרכו חזרה מעיירה סמוכה, מאחר ורב העיירה נפטר והוא נסע להשתתף בהלווייתו. הביע הגאון את צערו על פטירת הרב, ולפתע שאל את אורחו:
"אמור לי, האם המגיד המקומי הספיד את הרב?"
השיב לו האורח: "הוא היה אמור להספידו, הכינו שולחן קטן כדי שיעמוד עליו בשעת ההספד, אולם כאשר הגיע והעמיד את רגלו על השולחן, מעד ונפצע קשה, והוכרחו להבהילו בדחיפות לבית החולים".
הגאון רבי חיים עוזר הקשיב בדריכות לכל מילה, ופניו הרצינו מאוד.

גם כאשר איימו עליו אנשי השלטון כי אם לא יבוא עימם יהרגו את כל יהודי העיר - עמד הרב מבריסק זצ"ל בסירובו ולא התפעל מדבריהם

אהיכם האחד יאסר בבית משמרכם (בראשית מב יט)

בעיר בריסק, נאסר פעם חייל יהודי לאחר שיטן בעת משמרתו, ונפסק דינו למוות. והנה בר"ה לפני תקיעת שופר, באו שלוחים מהשלטונות למרן הגרי"ז מבריסק, שהיהודי מבקש שיבוא אליו כי רוצה לומר בפניו וידוי. אך מרן ז"ל סירב לבוא אתם.

איימו עליו אנשי השלטון שאם לא יבוא עמם יענישו ויהרגו את כל בני העיר - אך הרב מבריסק עמד בסירובו ולא התפעל מהם. אחר זמן שוב באו שליחים - יותר מכובדים מהראשונים, וקראו לו לבוא עמם מיד, אך גם אל דבריהם לא שת ולא הלך.

כעבור כמה שעות באה עוד משלחת מהשלטונות לדבר עם הרב, אך הפעם הם באו להודיע לו כי כבר אין צורך שילך עמם, מאחר ופסק דין המוות בוטל. אחר כך הסביר מרן הגרי"ז ז"ל מפני מה התעקש שלא ללכת אל האסיר, ואמר: "הרי באמת האסיר חף מפשע ואינו חייב מיתה, ואם הייתי הולך אליו, אז מיד שהיה מסיים הווידוי, שזו היתה בקשתו האחרונה [שנוהגים לכבדה] - תיכף היו הורגים אותו, ונמצא שהליכתי היתה גורמת בהריגת אותו יהודי, ואסור היה ללכת! ומה שבשביל סירובו היו מאיימים להרוג את כל העיר, הרי הדין בזה שכולם יהרגו ואל יעברו..."

(ע"פ טללי אורות)

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

"אז תספר בלי שמות..." - האם אכן מותר?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

כאן עולה כאמור שסיפור לשון הרע בלי שמו - במידה ואכן לא יתברר לבסוף על מי הוא סופר - אין בו איסור. אך בעיקרי דינים להגר"ש הומינר כתב, שבאופן זה אמנם אין את הלאו של 'לא תלך רכיל בעמך', אולם יש לאוויים אחרים - 'בצדק תשפוט עמיתך' ו'לא תשא עליו חטא', וכן לאוויים נוספים מדברי קבלה, שעליהם עובר המספר גם אם סיפר ללא שמות. ומכל מקום, מובאת ב'ביאורים ומוספים' עדותו של אחד מנכדי החפץ חיים, שסבו נשאל על כך פעם והשיב: "לשון הרע בלי שם הוא כמו מכתב בלי כתובת". כלומר, שלא פעל בכך כלום. ולכאורה משמע א"כ שאינו עובר בשום לאו. ומה הדין כשהמספר גורם בסיפורו לשומע להסתפק בין כמה אנשים, מי מהם עשה לו את העוולה, ולא תהיה לו אפשרות לברר זאת בעתיד? דעת הגר"א גניחובסקי שהמספר עובר בזה על איסור רכילות, כיון שמחמת הספק ייטור השומע איבה בלבו לכל אותם אנשים.

פעמים רבות, כשסיפור עסיסי כלשהו בוער על קצה הלשון (או האוזניים) מוצאים לשם כך "פטנט": לספר בלי שמות. אך האם באמת מותר לספר לשון הרע בלי שמות?

בהלכות הנלמדות היום בסדר הלימוד היומי בחפץ חיים, מתבררים פרטי הלכה זו, ומסתבר שהדברים אינם כה פשוטים. מדברי החפץ חיים עולה, כי אם על ידי הסיפור יתודע אחר כך לשומע מי הוא האדם שעליו סיפרו את הסיפור, הדבר אסור. ואף אם המספר באמת לא התכוון שיובן מסיפורו מי הוא אותו אדם. עוד מובאת בביאורים ומוספים של 'דרשו' דעת הגר"ח קניבסקי, שאם בעת הסיפור חשב המספר שהשומע לא יבדוק במי דברים אמורים, ולבסוף בירר על מי נאמרו - הכשיל בכך השומע את המספר למפרע.

הפטנט האמור, אם כן, אינו כה פשוט. מלבד זאת, ב'ביאורים ומוספים' מובא עוד בירור חשוב. מדברי החפץ חיים

המוסר היומי

כל כך הרבה חיכית וקווית - אל תאבד עכשיו את הכל

מתוך לימוד המוסר היומי בספרי החפץ חיים:

הכל וטַרְבֵּדָתְךָ את נפשך בהבלים רבים. ואומר - בינו שנות דור ודור, לא נתתם לבכם על שעבר, בִּינו על להבא, שיתכן שיעברו כמה עשרות דורות, כמה מאות שנים, שלא תרוויח עוד מאומה מתורה ומצוה, ואם כן יש לך לחטוף בכל כוחך בעודך בחיים! [חומת הדת, פרק ז]

נאמר בפרשת האזינו: זְכֹר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינו שְׁנוֹת דָּר וָדָר. ומפרש החפץ חיים: זכור ימות עולם, שתזכור ימי עולם שעברו מעת בריאת נשמתך עד עכשיו, שעברו כמה אלפים שנה, וקווית כמה פעמים - מתי יבוא הזמן שאהיה מאושר ככל הצדיקים שרכשו הרבה תורה ומצוות בעולם התחתון וירוויחו את הגן עדן בעמל כפיהם, ואינם נצרכים לנהמא דכסופא, ועתה שבאת לכאן, שכחת את

בא אלי בחור וסיפר שחלם על אסון המסוקים עוד בלילה התרחש, ובחלומו ראה שתהיה התנגשות בין שני מסוקים וכי יהרגו יהודים רבים. עוד נמסר לו בחלומו שביום שיקום בבוקר ותהיה ידו מלאה פצעים - זאת תהיה לו לסימן שיחלה רח"ל

צורך סיפורים על חלומות מיוחדים והתייחסותיהם של גדולי ישראל, מתוך עלונו של הרב חנניה צ'ולק

"ופרעה חלם ונהם עמו על ה'א"ר" (בראשית מא, א)

סיפר מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א: בז' אד"א בשנת תשנ"ז בא אלי בחור וסיפר שחלם על אסון המסוקים עוד בטרם התרחש, ובחלומו ראה שתהיה התנגשות בין שני מסוקים וכי יהרגו יהודים רבים. עוד נמסר לו בחלומו שביום שיקום בבוקר ותהיה ידו מלאה פצעים - זאת תהיה לו לסימן שיחלה רח"ל במחלה קשה וכי ימות. הבחור לא שת לבו לזאת.

והנה לאחר זמן אירע אסון המסוקים ונהרגו רבים כדבר החלום, ולמחרת האירוע הוא קם בבוקר כשידו מלאה פצעים! שלחוהו אלי והוא הראה לי את פצעיו אשר מלאו את ידו. אמרתי לו: א' אין חלום בלא דברים בטלים, ואפשר שמה שחלם שימות זהו הדברים בטלים. ב' צריך לומר בתפילה מה שמועיל לחלום (אמירת הריבון בברכת כהנים), שכתב ב"משנה ברורה" שזה מועיל אף לחלומות שמתענין עליהם. ג' שאלתי היכן הוא לומד, וענה בישיבה של חוג המזרחי, אמרתי לו שיעבור לישיבה קדושה וזה יגן עליו (דרך שיחה). אל תתחנני שם

באמתחננו סיפור שהיה בביתה של רבנית ידועה, ממנו אפשר להפיק לקח מוסרי: בוקר אחד הגיעה בעלת תשובה לביתה של הרבנית וסיפרה: החתונה שלי נקבעה לעוד שבועיים, והנה, בחלומי אמש, נגלה אלי אדם כלשהו שלא זיהיתי אותו, והזהיר אותי שלא להינשא באולם שבו אמורה להתקיים החתונה. התעוררתי מתוך סיוט, ולא ידעתי את נפשי מרוב בהלה. שפתיו של בעל החלום ברור מיללו: אל תתחנני באולם זה! מה עלי לעשות? שאלה האשה.

הרבנית חככה בדעתה, והשיבה, שכדאי לחפש אולם אחר. ואכן, ברגע האחרון נשכר אולם חדש, והחתונה הועברה לשם. האולם שבו היתה אמורה להיערך החתונה, היה 'ורסאי', התאריך - היה אותו לילה שבו קרס האולם, והחתונה עצמה היתה אמורה להיערך באולם התחנות, שעליו קרסו שתי הקומות העליונות! בסופו של דבר בעקבות הביטול לא נעשתה שם כל חתונה, היות ובעל האולם לא הספיק למצוא (תוך שבועיים) זוג אחר שיתחתן שם. ניתן רק לתאר מה היה עלול להתרחש, אם... (עלינו לשבח ח"א תע"ו).

החלום של מרן הגאון רבי ניסים קרליץ שליט"א

בחוה"מ סוכות תשס"ג נפטר הרה"ג ר' חיים ישראל רוקלין זצ"ל, מחשובי הלומדים בכלל פוניבז'. רבי ניסים קרליץ שליט"א הורה להספידו בלווייתו, למרות שמחת הרגל, כדין חכם בפניו, ואף ספד לו בעצמו. בהספד שנשא סיפר: לפנות בוקר ראיתי בחלום שמולכים ספר תורה. התעוררתי בבעתה, וכששמעתי על פטירתו, אמרתי שאכן זהו אדם שראוי לומר עליו שכעת מולכים ספר תורה (מוסף שבת קדש).

נס פורים

ביום פורים אחד בא לישיבה נכדו של הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, שהיה אהוב עליו ביותר. לאחר הפורים נסע הנכד לירושלים לשושן פורים. למחרת, צווה רבינו לשלוח מברק לירושלים לשאול לשלום נכדו. הרב סיפר שחלם שקרה לו דבר מה, וע"כ הוא דואג לשלומו. מברק התשובה לא איחר לבא ונאמר בו שהנכד מרגיש בטוב ב"ה הוא בריא ושלם, אלא שניצל מסכנה,

ומעשה שהיה כך היה: בנסיעתו לירושלים עבר דרך התחנה המרכזית בת"א. בהגיעו אל פתח האוטובוס שם לב שנותרו עוד מספר מקומות ישיבה, אולם התלבט האם להיכנס או להמתין לאוטובוס הפנוי שיצא אחריו. לבסוף גמר ואומר להמתין לאוטובוס הבא. הנוסעים שעמדו אחריו מיהרו להיכנס במקומו, והוא אכן עלה לאוטובוס שאחריו.

בנוסעם בדרך העולה לירושלים נגלה לעיניהם מחזה מזעזע: האוטובוס הראשון היה מעוך וחבול בצד הדרך לאחר שהתנגש במכונית אחרת, וסביבו היו פזורים פצועים רבים. מאוחר יותר התברר שנהג האוטובוס הידר במצות 'חייב איניש לבסומי', ונהג כשהוא בגילופין. בשיחתו השבועית בישיבה הזכיר רבי אליהו לאפיאן את המעשה, וציטט על כך את הכתוב "מהשם מצעדי גבר כווננו" שהרי אם היה צועד רק צעד אחד לתוך האוטובוס הראשון - היה עלול להיות חלילה בין הפצועים, והקב"ה הכניס לבטים בלבו, ובחסדי ה' ניצל מתאוונה (לב אליהו).

חלומם הזה של הגר"א לאפיאן והגר"א דסלר זצ"ל

סיפר רבי נח דב דסלר, חברו של בנו של רבי אליהו לאפיאן זצ"ל (בעל ה"מכתב מאליהו") הנמצא בארה"ב: כשהייתי צעיר, משפחתי (דסלר) ומשפחת לאפיאן גרו בלונדון בסמוך אחת לשניה, מרחק של רבע שעה. באותם ימים, מכונית היתה דבר נדיר, וכולם העדיפו ללכת ברגל מאשר לנסוע באוטובוס. אחד מבניו של רבי אליהו לאפיאן - רבי ישראל נחום, היה בן גילי, והיינו באים זה לזה מפעם לפעם.

פעם אחת, כשירדתי במדרכה הסמוכה לביתו כדי לבוא אליו, חלפה במקום מכונית ביעף וכמעט ופגעה בי. כפסע הפריד ביני לבין המוות. מרוב בהלה ופחד, החוורתי כסיד. כשהגעתי לבית משפחת לאפיאן, לפלא היה בעיני שבפעם זו - שלא כאף פעם קודמת - רבינו עצמו פתח את הדלת. תמיד כשבאתי היה הוא עסוק בלימודו, לומד או מכין שיעור, והנה הפעם הוא כאילו המתין לבואי. רבי אליהו התעניין אם הכל בסדר. על פניו ובקולו ניכרה הדאגה. "כן, ב"ה הכל בסדר", עניתי במבוכה. למרות ניסיוני להתחמק ממה שאירע לי קודם בואי, רבינו לא אפשר לי זאת. "שום דבר לא אירע לך בדרך לכאן?" "אכן קרה", עניתי, וסיפרתי לרבי אליהו שבדיוק כשצריך הייתי לחצות את הרחוב, עברה ביעף מכונית, וכמעט ש... "ב"ה הסכנה עברה", אמר רבינו להפתעתי. משניסיתי לרדת לסוף כוונתו, סיפר: "אמש חלמתי כי קרתה לך תאוונה קשה, ואני מתפלל לשלומך עד לרגע הזה."

כשסיימתי ענייני בביתו של רבי אליהו, שבתי לביתי. עם הגיעי נגשתי מיד לספרייתו של אבא (הגר"א דסלר) שבה ישב ולמד, וסיפרתי לו את שכמעט וקרה לי, ואת דברי רבי אליהו לאפיאן. למשמע הדברים נטל את ידי, לחצה בין שתי ידיו ואמר: 'בני היקר, גם אני חלמתי אותו חלום אמש, ומאתמול אני צם עד עתה: מסיים רבי נח: עד היום חב אני תודה רבה לתפילות רבינו ולצום של אבי בעל ה"מכתב מאליהו".'

(מתוך עלונו של ר' חנניה צ'ולק פרשת ויצא תשע"ז)